

[Udenrigsministeren.]

sen af en menneskeværdig livsform. En sådan livsform kan måske betegnes som et samfundssystem, hvor konflikter løses ad rettens vej ved forhandling eller ved andre ikke-voldelige midler, og hvor menneskerettighederne respekteres. Ethvert bidrag, som vi kan yde til støtte for udviklingen henimod en international retsorden, er også et bidrag til at fremme vore egne interesser, vor egen sikkerhed.

Formanden: Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.

Mødet udsat kl. 10.37.

Mødet genoptaget kl. 13.

Forhandlingen genoptages.

Ordføreren for forespørgerne (Per Hækkerup): Jeg vil gerne takke udenrigsministeren for redegørelsen og sige, at jeg udmærket godt forstår, at ministeren i en redegørelse, der ikke skal være alt for lang, ikke kan komme ind på alle de problemer, der beskæftiger os og optager sindene. Det rejser måske derfor det spørgsmål, om vi ikke skulle have en lille smule hyppigere udenrigspolitiske debatter i tinget, men så til gengæld afgrænse dem til bestemte emneområder hver gang. Det kunne måske give en lidt mere frugtbar debat, end når vi i en debat som denne skal græsse hele feltet af.

Jeg er enig med udenrigsministeren i de bemærkninger, han gjorde om afspændingen mellem USA og Sovjetunionen som det mest centrale spørgsmål i den internationale politik. Det er rigtigt, at udviklingen skrider langsomt frem. Det er også rigtigt, at vi oplever tilbageslag i denne afspændingspolitik. Men jeg deler den vurdering, at vi, i hvert fald i den seneste halve snes år, har oplevet en langsomt fremadskridende bedring af atmosfæren imellem de to stormagter.

I den forbindelse kunne det interessere mig at høre udenrigsministerens vurdering

af den tale, som USAs præsident, Nixon, holdt i går. Jeg er godt klar over, at ministeren ikke kunne nå at få den med i sin redegørelse i formiddags, og jeg selv har kun kendskab til den fra det referat, der har været offentliggjort i aviserne. Stort set forekommer det mig, at talen var ret så forsonlig i forhold til Sovjetunionen; hvis man skal prøve på at vurdere, hvad der er dens baggrund, og hvad der er perspektivet i den, ville jeg nærmest betragte den som lidt af en indrømmelse til den voksende isolationisme i USA. Vurderingen af, at USA ligesom erkender, at landet ikke skal være verdens politimagt, kan nok føres tilbage til denne voksende isolationisme. Dette kan i en vis henseende føre til positive træk. Det kan i andre henseender føre til betænkelige udviklingslinjer i den internationale politik.

Jeg deler også udenrigsministerens bemærkninger vedrørende Kina. Jeg lagde mærke til, at ministeren i omtalen af forholdet mellem Sovjetunionen og Kina gav udtryk for tilfredshed med, at de spændinger, som har været og fortsat er til stede, og som på visse tidspunkter har ytret sig i handlinger, der stærkt nærmede sig egentlige krigshandlinger, nu i hvert fald er blevet bragt nogenlunde til ro og i stedet for afløst af forhandlinger i Peking. Denne tilfredshed kan vi dele.

Jeg vil gerne understrege det synspunkt, at det er forkert, hvis man tror, at en spænding imellem Sovjetunionen og Kina er til gavn for den vestlige verden. Der er mange mennesker, der har den opfattelse, at jo mere de to kommunistiske stormagter kan komme op at tottes, desto bedre bliver det for den vestlige verden; måske kan det endda føre til, at Sovjetunionen drives ind i et samarbejde med den vestlige verden. Jeg tror, det er en kortsynet betragtning, hvis man blot erstatter én koldkrigsfront med en anden koldkrigsfront. Opgaven må være i stedet for at drage Kina ud af dets isolation og forsøge at få det til at medvirke positivt i nationernes samarbejde; derfor må man også optage det i den nationernes familie; som det er en traditionel dansk politik at støtte.

Om Vietnam skal jeg heller ikke gøre så forfærdelig mange bemærkninger; den blodige og uhyggelige krig fortsætter jo. Udenrigsministeren omtalte det; han kaldte